

Sygnatura akt II AKa 392/23

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 lutego 2024 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący sędzia SA Jarosław Mazurek

Sędziowie: SA Jerzy Skorupka (spr.)

SA Maciej Skórniak

Protokolant: Wiktoria Dąbrowicz

przy udziale prokuratora Prokuratury (...) Lidii Walkiewicz

po rozpoznaniu 28 lutego 2024 r.

sprawy M. L. oskarżonego o czyn z art. 148 § 1 k.k.

na skutek apelacji wniesionych przez prokuratora i oskarżonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Legnicy

z 5 sierpnia 2021 r. sygn. akt III K 113/20

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;

II. zwalnia oskarżonego z obowiązku uiszczenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, poniesionymi wydatkami obciążając Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Legnicy wyrokiem z 5 sierpnia 2021 r., III K 113/20 uznał M. L. za winnego zabójstwa B. L., tj. popełnienia przestępstwa z art. 148§1 KK, za co wymierzył mu karę 14 lat pozbawienia wolności. Sąd rozstrzygnął też o zaliczeniu zatrzymania i tymczasowego aresztowania, dowodach rzeczowych i kosztach postępowania.

Wyrok zaskarżył oskarżyciel publiczny w całości na niekorzyść M. L. zarzucając:

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia i mający wpływ na jego treść, polegający na niezasadnym ustaleniu, że oskarżony działał z zamiarem ewentualnym;
- rażącą niewspółmierność kary wymierzonej oskarżonemu, przez nienależyte uwzględnienie stopnia szkodliwości społecznej i okoliczności popełnienia czynu, co powoduje, że wymierzona kara jest niewspółmierna do stopnia zawinienia oskarżonego i nie spełni zadań w zakresie prewencji szczególnej i ogólnej.

We wniosku odwoławczym skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez uznanie, że oskarżony działał z zamiarem bezpośrednim i wymierzenie mu kary 25 lat pozbawienia wolności.

Wyrok zaskarżył w całości obrońca oskarżonego zarzucając:

- obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia, tj.:

1. art. 4 KPK i art. 410 KPK przez pominięcie istotnych okoliczności i dowodów świadczących o braku zamiaru zabójstwa;

2. art. 7 KPK przez rażąco dowolną ocenę dowodów, tj. wyjaśnień oskarżonego, opinii biegłych Ł. S. i M. C., śladów krwi, zeznań A. Z., nagrania rozmowy z 25 grudnia 2021 r.;

II. błąd w ustaleniach faktycznych mający wpływ na treść orzeczenia przez nieprawidłowe przyjęcie, że oskarżony działał w zamiarze ewentualnym pozbawienia życia pokrzywdzonej i zadawał jej uderzenia nogą w głowę;

III. rażąco niewspółmierność wymierzonej oskarżonemu kary, gdyż właściwości i warunki osobiste sprawcy, sposób życia przed popełnieniem przestępstwa i zachowanie po jego popełnieniu uzasadniają wymierzenie niższej kary.

We wniosku odwoławczym skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez przyjęcie, że oskarżony popełnił czyn z art. 156§3 KK i obniżenie wymierzonej mu kary, ewentualnie o uchylenia wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu wyrokiem z 14 lutego 2022 r., II AKa 410/21 zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że obniżył wymierzoną oskarżonemu karę do 11 lat pozbawienia wolności, utrzymując w mocy wyrok w pozostałym zakresie.

Wyrok ten zaskarżony został na niekorzyść M. L. kasacją Prokuratora (...), w której zarzucono:

I. rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów art. 433§2 KPK, art. 434§1 KPK i art. 457§3 KPK w zw. z art. 424§1 pkt 1 i 2 KPK oraz art. 7 KPK i art. 410 KPK polegające na zaniechaniu przeprowadzenia przez sąd odwoławczy prawidłowej i wszechstronnej kontroli oraz należytego rozważenia podniesionego w apelacji prokuratora zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych i wspierającej go argumentacji;

II. rażąco niewspółmierność kary 11 lat pozbawienia wolności orzeczonej przez sąd odwoławczy, gdy bardzo wysoki stopień winy i społecznej szkodliwości czynu przemawiają za orzeczeniem surowszej kary.

We wniosku kasacyjnym skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu we Wrocławiu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy wyrokiem z 11 października 2023 r., I KK 46/23 uchylił zaskarżony wyrok w części dotyczącej wymiaru karu i w tym zakresie przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu we Wrocławiu, a w pozostałym zakresie oddalił kasację uznając ją za oczywiście bezzasadną.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu zważył co następuje.

Zarzuty dotyczące niewspółmierności kary podniesione w obu apelacjach są niezasadne. Według oskarżyciela publicznego, wymierzając M. L. karę 14 lat pozbawienia wolności, sąd pierwszej instancji nienależycie uwzględnił okoliczności czynu, który polegał na tym, że będąc pod wpływem alkoholu bił pokrzywdzoną po głowie, tułowi i kończynach, co doprowadziło do powstania na jej ciele co najmniej 150 obrażeń, co świadczy o wyjątkowym zdemoralizowaniu oskarżonego, a mając na względzie brak zainteresowania losem i stanem zdrowia pokrzywdzonej, negatywną opinię środowiskową, wymierzona oskarżonemu kara nie spełni swej roli w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

Z uzasadnienia zaskarżonego wyroku jasno zaś wynika, że wymierzając oskarżonemu karę sąd miał na względzie bardzo wysoki stopień szkodliwości społecznej przypisanego mu czynu oraz wysoki stopień jego zawinienia, a także to, że oskarżony działał z dużym natężeniem złej woli, zadał pokrzywdzonej wiele uderzeń powodując liczne i poważne obrażenia ciała, pozostawił pobitą pokrzywdzoną bez pomocy i zainteresował się nią dopiero następnego dnia, gdy nie dawała oznak życia. Sąd miał również na uwadze, że oskarżony dopuścił się czynu pod wpływem alkoholu z powodu zaszłości sprzed wielu lat, nie wyraził skruchy pomimo przyznania się do popełnienia czynu, a

także to, że bagatelizował zdarzenie, posiada negatywną opinię środowiskową ze względu na nadużywanie alkoholu i wywoływanie burd w mieszkaniu. W końcu, sąd uwzględnił, że oskarżony działał z zamiarem ewentualnym pozbawienia życia pokrzywdzonej.

Nie powinno więc budzić wątpliwości, że wszystkie okoliczności mające wpływ na stopień szkodliwości społecznej przypisanego oskarżonemu czynu i stopień jego zawinienia podniesione w apelacji oskarżyciela, zostały uwzględnione przez sąd pierwszej instancji. Według skarżącego, w sprawie występuje znacząca przewaga okoliczności obciążających oskarżonego, gdyż działał umyślnie, z dużym natężeniem złej woli, zadał pokrzywdzonej w jej mieszkaniu wiele uderzeń w różne części ciała powodując powstanie co najmniej 150 obrażeń, a sposób działania świadczy, że było ono nakierowane na pokazanie siły i dominacji nad ofiarą, co wskazuje na zdemoralizowanie oskarżonego. Oskarżony pozostawił pokrzywdzoną bez pomocy i nie interesował się stanem jej zdrowia. Nie wyraził też skruchy. Prowadził naganny tryb życia polegający na alkoholizowaniu się, przez co ma negatywną opinię środowiskową.

Podniesione okoliczności stanowią zatem powtórzenie uwag sądu pierwszej instancji zawartych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Poza twierdzeniem, że sąd a quo nadał nadmierną wagę wiekowi oskarżonego, nie wiadomo, dlaczego wymierzona mu kara ma być rażąco łagodna.

W apelacji obrońcy podniesiono zaś, że oskarżony ma 67 lat (obecnie lat 69). Cierpi na przepuklinę i jego stan zdrowia jest bardzo zły. Stąd, nawet kata 14 lat pozbawienia wolności ma w istocie charakter eliminacyjny. Poza tym, oskarżony wcześniej nie stosował przemocy fizycznej i nie jest agresywny, nie popełnił też przestępstwa. Gdyby nie alkohol, nie podniósłby ręki na najbliższą osobę. Dlatego uzasadnione jest obniżenie wymierzonej mu kary pozbawienia wolności.

Według sądu odwoławczego, oba zarzuty rażącej niewspółmierności kary pozbawienia wolności wymierzonej oskarżonemu są niezasadne. Wbrew tym zarzutom, sąd a quo uwzględnił stopień szkodliwości społecznej czynu popełnionego przez oskarżonego oraz stopień jego zawinienia. Uwzględnił również tzw. okoliczności obciążające i łagodzące. Sąd uwzględnił wiek oskarżonego, jego zachowanie przed popełnieniem przypisanego mu czynu i po jego popełnieniu.

Należy mieć na względzie, że sfera sędziowskiego wymiaru kary w pierwszej kolejności zarezerwowana jest dla sądu pierwszej instancji, który w tym zakresie orzeka biorąc przede wszystkim pod uwagę wskazania wynikające z art. 53§1 i 2 KK. Podważanie ocen dokonywanych w tej sferze możliwe jest jedynie w ramach zarzutu rażącej niewspółmierności kary z art. 438 pkt 4 KPK (zob. post. SN z 8.11.2016 r., III KK 191/16, post. SN z 3.10.2011 r., V KK 96/11). Z tego względu kontrola instancyjna wyroku sądu pierwszej instancji w zakresie wymiaru kary powinna być dokonywana z uwzględnieniem szerokiego zakresu swobodnej oceny sądu co do tego, jaka kara będzie stanowiła trafną reakcję karną na przestępstwo. Podważenie stanowiska sądu a quo nie może się zatem sprowadzać do wyrażenia odmiennego poglądu co do doniosłości okoliczności sprawy w kontekście dyrektyw sądowego wymiaru kary. Ingerencja w płaszczyznę wymiaru kary wymaga wykazania, że sąd meriti naruszył dyrektywy wymiaru kary w taki sposób, że orzeczona kara jest nie tylko nieproporcjonalna, ale rażąco niewspółmierna w świetle prawidłowo zastosowanych dyrektyw wymiaru kary w danej sprawie. Nie wystarczy zatem wskazanie, że sąd orzekający nie uwzględnił danej okoliczności istotnej z perspektywy zastosowania się do jednej z dyrektyw. Należy wykazać uchybienie na tyle doniosłe, że uwzględnienie prawidłowego znaczenia określonej dyrektywy wymiaru kary nakazywałoby orzec karę znacząco odbiegającą od tej, która została wymierzona w zaskarżonym wyroku (co do wysokości lub jej rodzaju).

Takich okoliczności sąd odwoławczy nie dostrzega w rozpoznawanych zarzutach obu apelacji. Co prawda sąd pierwszej instancji podkreślił wiek oskarżonego, ale nie identyfikował tej okoliczności z oceną stopnia szkodliwości społecznej przypisanego mu czynu, tylko z dolegliwością wykonywanej kary. Ponadto, wieku oskarżonego nie traktował sąd jako okoliczności łagodzącej, ale jako przeszkodę do wymierzenia mu kary dożywotniego pozbawienia wolności, którą w istocie rzeczy byłaby kara 25 lat pozbawienia wolności żądana przez oskarżyciela. Argumentacji sądu a quo podniesionej przeciwko wymierzeniu oskarżonemu kary 25 lat pozbawienia wolności ze względu na jego wiek, oskarżyciel publiczny nie przełamał.

Zdaniem sądu odwoławczego, nie wolno tracić z pola widzenia, że powinnością państwa w płaszczyźnie stanowienia prawa oraz władzy sądowniczej w płaszczyźnie stosowania prawa jest takie ukształtowanie terminowej kary pozbawienia wolności wymierzonej oskarżonemu, aby mógł odbyć tę karę za życia. Zakończenie życia przez oskarżonego w zakładzie karnym tylko z tego powodu, że nie mógł go opuścić ze względu na okres wymierzonej kary pozbawienia wolności, nie tylko uchybia godności człowieka, ale także pozytywnym obowiązkom państwa polegającym na ochronie życia jednostki.

Z tych względów, sąd odwoławczy ocenił zarzuty obu apelacji za niezasadne, utrzymując w mocy zaskarżony wyrok.

Mając to na względzie, orzeczono jak na wstępie.

<i>SSA Jerzy Skorupka</i>	<i>SSA Jarosław Mazurek</i>	<i>SSA Maciej Skórniak</i>
----------------------------------	------------------------------------	-----------------------------------